

Ophold, men hvad vi faae, vide vi ikke. Thi dersom vi fange den Jugl paa Taget, man kalder Kunstsmørret, er det sandelig ikke Nogen, der veed, hvad den giver, naar den kommer i Gryden. Nei, det er, forekommer det mig, en temmelig tvivlsom Ting. Hvad der derimod er sikkert, er, at selv om vi komme over til Kunstsmørret, og selv om vi kunde leve af Kunstsmørret, hvis vi komme over til det, er een Ting vis, nemlig, at der kommer en Mellemtid, en Overgangstid, som vi ville føle eftertrykkelig her i Landet, nemlig den Tid, hvor Kunstsmørret og Natursmørret mulig komme til at staa Side om Side og staa kjæmpende det Ene mod det Andet, en Tid, hvori Ingen veed, hvad det skal blive til, og at denne Overgangstid ikke vil blive nogen lystelig Tid for dette Land, tvivler jeg ikke om. Derfor, hæfter det saa meget? Kunne vi ikke tøve i det Mindste et Par Aar og se Tiden an? Det er hele Verden over en Overgangstid, en Bevægelsestid, i hvilken hele Lovgivningen og den offentlige Mening samle sig om denne Sag. Ingen kan med Bestemthed sige, hvad der kommer ud af den, og var det derfor ikke forstandigt, om vi her i Landet sagde: Lad os se Tiden an, lad os vente med Kunstsmørret endnu et Par Aar! Det er muligt, vi skulle ind i det, men hvorfor styrte os hovedtulds ind deri? Vi kunne tidsnok komme dertil. Kunstsmørret løber saamaend ikke fra os, men, naar Natursmørret løber fra os, fange vi det aldrig, aldrig mere. Tilfids vil jeg altsaa henstille til Overveelse, om vi ikke kunde komme saa vidt, at vi endes om at udsætte Afgjørelsen om dette vigtige Spørgsmaal, som vi endnu i dette Dieblit have i vor Haand, men som vi næppe om nogle faa Aar have i vor Haand; thi det kan jo Enhver indrømme, der har hørt paa den Diskussion, som er ført i denne Sal og over hele Landet, at dersom det ikke er os muligt nu i dette Dieblit at standse Kunstsmørret, da vil det være ganske umuligt om nogle faa Aar, naar Kunstsmørforbruget er steget til Sneje af Millioner Pund, og Produktionen er steget i det samme Omfang. De Interesser, som i Dieblirket ere oppe paa Kunstsmørret, ville, hvis vi forlade Sagen uden at have gjort Noget, voge med rivende Jart Aar for Aar, Maaned for Maaned. Altsaa, dette er Dieblirket, hvor vi endnu have denne Sag i vor Magt; slippe vi den, ere vi ikke raadige over, hvor den kommer hen, slippe vi den uden at gjøre Noget ved den Sag, saa voger Kunstsmørret af sig selv. Vi kunne standse det nu, men dersom vi Intet gjøre, saa gaar det videre af sig selv. Altsaa, mig forekommer det, at det er en

meget forvoven Politik, en meget dumdriftig Smørpolitik, naar man her i Landet mener, at vi nu uden Frygt skulle gaa over fra Natursmørret til Kunstsmørret. Det nærer jeg ikke Tvivl om, og jeg tror ikke, der er Mange, der nærer Tvivl om, at det her bliver et Enten-Eller, det bliver enten Natursmør eller Kunstsmør. Naar Ingen med Bestemthed kan sige, hvad det i Fremtiden vil blive til, antager jeg, at det vilde være mest befindigt i vort Land at se Tiden an og lade Andre være med til at tage den Tørn, som da heller ikke vil ramme dem saa indgribende og saaledes i Hoden af Tilværelsen, som den vilde ramme os. Det er dette, jeg vil tillade mig at henstille.

Nogen Formening om, hvad der vil komme ud af denne Sag, kan jeg ikke have. Selvfølgelig vilde Landbruget i denne Sag kunne bringe et Resultat tilveie, hvis Landbruget ikke var saa bestedit, som det altid er. Det vilde, hvis det havde den Opfattelse af Sagen, som jeg tror er den rigtige, at Landbruget i dette Forhold ikke taler paa egne Vegne, men paa Samfundets Vegne, kunne gjøre sin Billie gjældende med en saadan Virkning, at den virkelig ogsaa blev udført. Om det ster eller ikke, veed jeg som sagt ikke, men har kun fremsat mine Tanker og de Betragtninger jeg er kommen til ved at tænke over denne Sag, og jeg har fremsat dem i en Sag, hvor jeg ikke har Spor af Interesse. Jeg har kunnet gjøre det saa meget friere end mangen Landmand, fordi han strax vilde blive mødt med den Indvending, at han talte for sin egen Bøse, men det har man ikke kunnet sige om mig. Jeg vil nu tilfids udtale det Haab, at vi maa komme ud af denne Sag paa en saadan Maade, at det bliver til Landets Fordel. De Herrer kunne være rolige for, at det stemmer ogsaa med Demokratiets Fordel; thi der er ingen Forskjel paa Landets Fordel og Demokratiets Fordel. Den, der har det bedste Blik for Landets Lary, han er sandelig ogsaa den bedste Demokrat.

Indenrigsministeren (Ingerslev):

Jeg skal give det ærede Medlem Ret i, at Afgjørelsen bør træffes, og at det hæfter med den. Jeg tror heller ikke, at man ret mange Aar vil være Herre over dette Forhold. Den Tanke sætter jeg i Forbindelse med en anden Tanke, som jeg ogsaa tiltræder, og det er, at Kunstsmørfabrikationen venter paa Lovgivningsmagtens Afgjørelse — jeg siger ikke de nuværende Kunstsmørfabrikanter, men hele den Bevægelse, der maa være i Samfundet hos de Industridrivende og Handlende og i det Hele hos driftige Folk